

Ministerie van Justitie & Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Betreft: Consultatie Tijdelijke Betalingsuitstelwet

Geachte heer, mevrouw,

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) heeft kennisgenomen van het wetsontwerp voor de Tijdelijke Betalingsuitstelwet en maakt graag gebruik van de mogelijkheid op te reageren.

Algemeen

De NVB meent dat de rechter voldoende leerstukken/middelen ten dienste staat om zonder nadere wetgeving schuldenaren te beschermen tegen (onredelijk) handelen. De NVB vraagt zich daarom af of de rechtspraak de voorgestelde aanvullende wetgeving echt nodig heeft. Gezien de huidige bijzondere omstandigheden heeft de NVB echter ook begrip voor de voorgestelde wetgeving. Zo kan ook duidelijker richting worden gegeven in welke gevallen de opeising van vorderingen op te schorten.

Ons commentaar op het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting¹ treft u hieronder aan.

Reactie individuele artikelen

Wij hebben ons commentaar beperkt tot de wetsartikelen en gaan behoudens een enkele opmerking niet in op de memorie van toelichting.

Artikel 2

Door de formulering “*geacht aanwezig te zijn*” van lid 2 lijkt het erop alsof de rechtbank geen zelfstandige toets meer hoeft te verrichten op de vraag of er sprake is van een liquiditeitscrisis, althans dat er een bewijsvermoeden geldt. Dat lijkt ons niet juist. Omzetverlies van 20% hoeft niet per se te leiden tot betalingsonmacht van schulden. Het feit dat de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkbehoud dit criterium hanteert, is wat ons betreft niet een afdoende argument. In onze visie mag een schuldenaar alleen voor aanhouding van het faillissementsverzoek in aanmerking komen als hij aantoont dat er daadwerkelijk sprake is van een (tijdelijk) liquiditeitstekort waardoor het tijdelijk onmogelijk is voor de schuldenaar om al zijn schuldeisers op de gangbare wijze te betalen. Naar onze mening is het redelijk om van de schuldenaar te verlangen dat hij aantoont dat er betalingsonmacht is en dat er causaal verband bestaat tussen de betalingsonmacht en de overheidsmaatregelen die zijn genomen om de uitbraak van het COVID 19-virus in te dammen.

¹ Gezien de beperkte tijd die beschikbaar is voor het geven van een consultatiereactie concentreert deze reactie zich op de wettekst en wordt slechts op enkele specifieke punten aandacht besteed aan de MvT.

We zijn het eens met de gedachte van het voorstel te werken met een bepaalde start datum. Ook het in het voorstel gekozen moment van 16 maart 2020 onderschrijven wij.

We hebben een alternatief voorstel voor de tweede zin van artikel 2 lid 2 geformuleerd:

“De schuldenaar dient informatie over te leggen over zijn financiële positie waaruit blijkt dat:

- a. voor 16 maart 2020 geen sprake was van financiële problemen;*
- b. sinds 16 maart 2020 er sprake is geweest van een omzetverlies van minimaal 20% dat is veroorzaakt door overheidsmaatregelen die zijn genomen om de verspreiding van het COVID 19-virus zoveel mogelijk te beperken;*
- c. op de datum van de indiening van het verzoek hij niet in staat is zijn opeisbare schulden te betalen.”*

Wij plaatsen nog wel een belangrijke kanttekening. Partijen die al vrijwillig coulance hebben verleend, zullen – zo nemen wij aan – niet snel door de rechter gedwongen worden opnieuw een termijn voor betalingsverplichtingen te gunnen althans met de eerder verleende coulance wordt door de rechter rekening gehouden bij de beoordeling van het verzoek. Dit zou ons inziens onderdeel van de in artikel 2 opgenomen belangenafweging moeten zijn. Het lijkt ons raadzaam dit in de Memorie van Toelichting op te nemen (bijvoorbeeld door in de toelichting bij artikel 2 lid 2 uiteen te zetten wat de gevolgen zijn van eerder door de schuldeiser verleende coulance). Deze ontbreekt thans, terwijl in artikel 1 lid 2 wel een uitzondering is opgenomen voor de Belastingdienst waarvoor als rechtvaardiging wordt genoemd dat deze al een pakket coulancemaatregelen heeft getroffen. In het verlengde daarvan moet ons inziens een hoge drempel gelden voor inwilliging van een uitstelverzoek als bedoeld in lid 2 indien de aanvragende schuldeiser(s) al betalingsuitstel heeft/hebben verleend.

In lid 3 onder c is opgenomen dat *“de schuldeiser of schuldeisers door wie het verzoek tot faillietverklaring is ingediend met de schorsing niet wezenlijk en onredelijk in hun belangen worden geschaad”*. Wij vragen ons af wanneer volgens de wetgever deze situatie zich voordoet. De Memorie van Toelichting zou wat ons betreft verduidelijkt kunnen worden door te omschrijven onder welke omstandigheden daar sprake van zou kunnen zijn en zo op dit punt schuldenaar, schuldeiser en rechter meer guidance te geven. Die guidance is noodzakelijk aangezien precedënten ontbreken.

Artikel 3

Wij missen in artikel 3 de mogelijkheid van beperking van executie-/verhaalsmogelijkheden voor zover deze bestaan uit het terughalen van goederen die door de leverancier onder eigendomsvoorbehoud zijn geleverd of anderen die een eigendomsrecht hebben op bepaalde activa (te denken valt aan lease en huurkoop). Door de schuldenaar de mogelijkheid te geven in die gevallen zich tot de rechter te kunnen wenden, kan de rechter beslissen – na een behoorlijke oproeping van de betrokken derde – om ook die specifieke schuldeiser een halt toe te roepen. Artikel 2 lid 5 onder b (opeising van goederen die zich in de macht van de schuldenaar bevinden) regelt dit wel. Wij menen dat het raadzaam is artikel 3 lid 1 aan te vullen met de mogelijkheid dat de schuldenaar ook schorsing kan vragen van de opeising van goederen die zich in de macht van de schuldenaar bevinden.

Lid 3 van dit artikel roept voorts een vraag op. Deze bepaling schrijft voor dat een gelegd beslag herleeft. Dat doet de vraag rijzen wat de juridische situatie is indien het goed dat beslagen is niet meer (zelfstandig) bestaat of zich niet meer in het vermogen van de schuldenaar bevindt. (Voorbeeld: nadat derdenbeslag op vorderingen is opgeheven betaalt de derde hetgeen hij verschuldigd was aan de (ex-)beslagene of een beslagen grondstof wordt verwerkt tot een nieuwe zaak). Het lijkt ons raadzaam in de memorie van toelichting uiteen te zetten op welke wijze de derde respectievelijk de verkrijger van het goed worden beschermd.

Artikel 4

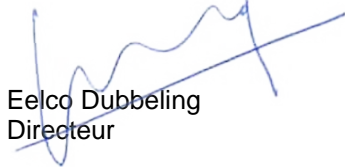
Wij onderschrijven de inhoud van dit artikel maar hebben wel een opmerking over de laatste zin van de toelichting bij lid 2. De laatste zin luidt: “*Met deze bepaling wordt beoogd te voorkomen dat degene die de schuldenaar de rekening-courant aanbiedt, deze faciliteit bevriest zodra de schuldenaar start met de onderhandelingen over een akkoord.*” Het gaat hier evenwel niet om een akkoord maar om de schorsing van een faillissementsaanvraag.

Wij stellen voor om deze zin als volgt aan te passen: “*Met deze bepaling wordt beoogd te voorkomen dat degene die de schuldenaar de rekening-courant aanbiedt, genoodzaakt is deze faciliteit te bevriezen omdat deze aanbieder, indien onverhoopt later toch het faillissement wordt uitgesproken, (achteraf) geconfronteerd kan worden met een beroep op artikel 54 Fw.*”

De NVB heeft geen bezwaar tegen openbaarmaking van deze reactie op de consultatie.

Wij zijn vanzelfsprekend graag tot een nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,

Eelco Dubbeling
Directeur